

Act

Chapter 27

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

- 1 Ὦς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν
Sasampunipun nanging diruputusaken kangge- layar kita dhateng ing-
[G5613](#) [G1161](#) [G2919](#) [G3588](#) [G0636](#) [G1473](#) [G1519](#) [G3588](#)
Ἰταλίαν, παρεδίδουν τὸν τε Παῦλον καί τινὰς ἑτέρους δεσμώτας
Italia, diruprasahaken ing- ugi Paulus lan sawetawis sanès tahanan
[G2482](#) [G3860](#) [G3588](#) [G5037](#) [G3972](#) [G2532](#) [G5100](#) [G2087](#) [G1202](#)
ἑκατοντάρχη, ὀνόματι Ἰουλίῳ, σπειρίῳ Σεβαστῆς.
dhateng-pangageng-satus, asma Yulius, pasukan Agustus.
[G1543](#) [G3686](#) [G2457](#) [G4686](#) [G4575](#)

Bareng wis diputus, aku kabeh bakal lelayaran menyang ing tanah Itali, Rasul Paulus lan wong tahanan liyane sawatara dipasrahake marang sawijining opsir wadyabalane Sang Nata Agung, jenenge Yulius.

- 2 ἐπιβάντες δὲ πλοίῳ Ἀδραμυττηνῶ, μέλλοντι πλεῖν εἰς τοὺς κατὰ
numpak nanging prau Adramitium, badhé layar dhateng ing- miturut
[G1910](#) [G1161](#) [G4143](#) [G0098](#) [G3195](#) [G4126](#) [G1519](#) [G3588](#) [G2596](#)
τὴν Ἀσίαν τόπους, ἀνήχθημεν -- ὄντος σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου, Μακεδόνας
ing- Asia parapan, kita-mangkat wonten sareng kita Aristarkus, Makédonia
[G3588](#) [G0773](#) [G5117](#) [G0321](#) [G1510](#) [G4862](#) [G1473](#) [G0708](#) [G3110](#)
Θεσσαλονικέως.
Tésalonika.
[G2331](#)

Aku padha nunggang kapal saka ing palabuhan Adramitium kang bakal layar menyang ing palabuhan palabuhan ing sauruting pesisire tanah Asia, tumuli padha mangkat. Aristarkus, wong Makedhonia saka ing kutha Tesalonika, mbarengi lakuku.

- 3 τῇ τε ἑτέρῳ, κατήχθημεν εἰς Σιδῶνα. φιλανθρώπως τε ὁ
ing- ugi sanèsipun, mandhap dhateng Sidon. kanthi-welas-asih ugi sang-
[G3588](#) [G5037](#) [G2087](#) [G2609](#) [G1519](#) [G4605](#) [G5364](#) [G5037](#) [G3588](#)
Ἰούλιος τῷ Παύλῳ χρησάμενος, ἐπέτρεψεν πρὸς τοὺς φίλους πορευθέντι,
Yulius dhateng- Paulus nindakaken, ngidini dhateng para- mitra késah,
[G2457](#) [G3588](#) [G3972](#) [G5530](#) [G2010](#) [G4314](#) [G3588](#) [G5384](#) [G4198](#)
ἐπιμελείας τυχεῖν.
rangoran nampi.
[G1958](#) [G5177](#)

Esuke mampir ing kutha Sidon. Pangrengkuhe Yulius marang Rasul Paulus becik, mulane dililani nemoni para mitrane, supaya padha nyukupi kabutuhane.

- 4 κάκεῖθεν ἀναχθέντες, ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κύπρον, διὰ τὸ τοὺς
lan-saking-ngrika mangkat, kita-layar ing- Siprus, amargi ing- para-
[G2547](#) [G0321](#) [G5284](#) [G3588](#) [G2954](#) [G1223](#) [G3588](#) [G3588](#)
ἀνέμους εἶναι ἐναντίους.
angin wonten nglawan.
[G0417](#) [G1510](#) [G1727](#)

Sarehne nampek angin, anggonku padha lelayaran saka ing kono mlipir ing pesisiring pulo Siprus,

- 5 τό τε πέλαγος τὸ κατὰ τὴν Κιλικίαν καὶ Παμφυλίαν, διαπλεύσαντες,
ing- ugi seganten ing- miturut ing- Kilikia lan Pamfilia, nyabrang,
[G3588](#) [G5037](#) [G3989](#) [G3588](#) [G2596](#) [G3588](#) [G2791](#) [G2532](#) [G3828](#) [G1277](#)
- κατήλθομεν εἰς Μύρα τῆς Λυκίας.
kita-mandhap dhateng Mira saking- Likia.
[G2718](#) [G1519](#) [G3460](#) [G3588](#) [G3073](#)

banjur nrajang ing sagara ing sangareping tanah Kilikia lan Pamfilia, nuli padha tekan ing kutha Mira ing tanah Likia.

- 6 Κάκεϊ, εὐρώων ὁ ἑκατοντάρχης πλοῖον Ἀλεξανδρίνον, πλέον εἰς
Lan-ing-ngrika, manggih sang- pangageng-satus prau Aleksandria, layar dhateng
[G2546](#) [G2147](#) [G3588](#) [G1543](#) [G4143](#) [G0222](#) [G4126](#) [G1519](#)
- τὴν Ἰταλίαν, ἐνεβίβασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό.
ing- Italia, numpakaken kita dhateng menika.
[G3588](#) [G2482](#) [G1688](#) [G1473](#) [G1519](#) [G0846](#)

Ana ing kono opsir mrangguli kapal saka ing kutha Aleksandria, kang arep lelayaran menyang ing tanah Itali. Aku kabeh padha dielih mrono.

- 7 ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις, βραδυπλοοῦντες καὶ μόλις, γενόμενοι κατὰ τὴν
ing kathah nanging dinten, layar-alon lan rekèn, dumugi ing ing-
[G1722](#) [G2425](#) [G1161](#) [G2250](#) [G1020](#) [G2532](#) [G3433](#) [G1096](#) [G2596](#) [G3588](#)
- Κνίδον, μὴ προσεῶντος ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου, ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κρήτην, κατὰ
Knidus, mboten ngidini kita ing- angin, kita-layar ing- Kréta, ing
[G2834](#) [G3361](#) [G4330](#) [G1473](#) [G3588](#) [G0417](#) [G5284](#) [G3588](#) [G2914](#) [G2596](#)

Σαλμώνην.
Salmoné.
[G4534](#)

Nganti pirang-pirang dina anggonku padha lelayaran meh ora bisa maju, sarta kalawan rekasa banget anggonku padha bisa nyedhaki kutha Knidus. Sarehne angine terus bae ora becik, aku kabeh mlipir ing pasisire pulo Kreta, ngliwati tanjung Salmone.

- 8 μόλις τε παραλεγόμενοι αὐτήν, ἦλθομεν εἰς τόπον τινὰ
rekèn ugi liwat menika, kita-dumugi dhateng papan satunggal
[G3433](#) [G5037](#) [G3881](#) [G0846](#) [G2064](#) [G1519](#) [G5117](#) [G5100](#)
- καλούμενον Καλοῦς Λιμένας, ᾧ ἐγγὺς ἦν πόλις Λασαία.
kasebat Pelabuhan-Saé Pelabuhan, ingkang celak wonten kutha Laséa.
[G2564](#) [G2570](#) [G3040](#) [G3739](#) [G1451](#) [G1510](#) [G4172](#) [G2996](#)

Kalawan rekasa banget anggonku ngliwati tanjung mau, tumuli tekan ing panggonan, kang aran Palabuhan Becik, ing sacedhake kutha Lasea.

- 9 Ἰκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου, καὶ ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς τοῦ
Kathah nanging wekdal langkung, lan wonten sampun mbébayani ing-
[G2425](#) [G1161](#) [G5550](#) [G1230](#) [G2532](#) [G1510](#) [G2235](#) [G2000](#) [G3588](#)
- πλοῦς, διὰ τὸ καὶ τὴν Νηστείαν ἤδη παρεληλυθέναι, παρήνει ὁ
lelayaran, amargi ing- ugi ing- Pasa sampun langkung, mituturi sang-
[G4144](#) [G1223](#) [G3588](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3521](#) [G2235](#) [G3928](#) [G3867](#) [G3588](#)
- Παῦλος,
Paulus,
[G3972](#)

Nalika samana wis akeh wektu kang muspra. Wektu puwasa wis kliwat lan manawa mbacutake anggonku padha lelayaran wis mbebayani. Awit saka iku Rasul Paulus nuli ngengetake marang wong kabeh, pangandikane:

- 10 λέγων αὐτοῖς, Ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ
ngendika dhateng-piyambakipun-sedaya, Para-tiyang-kakung, kula-ningali bilih kanthi
[G3004](#) [G0846](#) [G0435](#) [G2334](#) [G3754](#) [G3326](#)
- ὑβρεως καὶ πολλῆς ζημίας, οὐ μόνον τοῦ φορτίου καὶ τοῦ
sangara lan kathah kapitunan, mboten namung saking- momotan lan saking-
[G5196](#) [G2532](#) [G4183](#) [G2209](#) [G3756](#) [G3440](#) [G3588](#) [G5413](#) [G2532](#) [G3588](#)
- πλοίου, ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν, μέλλειν ἔσεσθαι τὸν πλοῦν.
prau, nanging ugi saking- nyawa kita, badhé dados ing- lelayaran.
[G4143](#) [G0235](#) [G2532](#) [G3588](#) [G5590](#) [G1473](#) [G3195](#) [G1510](#) [G3588](#) [G4144](#)

“Para sadherek, saking pangraos kula, anggen kula sami lelayaran punika badhe manggih aral kathah saha badhe kapitunan ageng, boten namung baita samomotanipun kemawon, nanging dalasan gesang kita pisan.”

- 11 ὁ δὲ ἑκατοντάρχης, τῷ κυβερνήτῃ καὶ τῷ ναυκλήρῳ
nanging- nanging pangageng-satus, dhateng- juru-mudi lan dhateng- juragan-prau
[G3588](#) [G1161](#) [G1543](#) [G3588](#) [G2942](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3490](#)
- μᾶλλον ἐπίειθετο, ἢ τοῖς ὑπὸ Παύλου λεγομένοις.
langkung pracaya, tinimbang dhateng-ingkang- déning Paulus dipunnngendikakaken.
[G3123](#) [G3982](#) [G2228](#) [G3588](#) [G5259](#) [G3972](#) [G3004](#)

Ewadene opsir mau milaur ngandel marang juru-mudhi lan nangkoda tinimbang karo pangandikane Rasul Paulus.

- 12 ἀνευθέτου δὲ τοῦ λιμένος ὑπάρχοντος πρὸς παραχειμασίαν, οἱ
mboten-trep nanging ing- pelabuhan wonten kangge nginep-mangsa-asrep, kathah
[G0428](#) [G1161](#) [G3588](#) [G3040](#) [G5225](#) [G4314](#) [G3915](#) [G3588](#)
- πλείονες ἔθεντο βουλὴν ἀναχθῆναι ἐκεῖθεν, εἷ πως δύναιντο,
langkung-kathah mutusaken rancangan mangkat saking-ngrika, menawi saged saged,
[G4119](#) [G5087](#) [G1012](#) [G0321](#) [G1564](#) [G1487](#) [G4459](#) [G1410](#)
- καταντήσαντες εἰς Φοῖνικα, παραχειμάσαι, λιμένα τῆς Κρήτης,
dumugi dhateng Féniks, nginep-mangsa-asrep, pelabuhan saking- Kréta,
[G2658](#) [G1519](#) [G5405](#) [G3914](#) [G3040](#) [G3588](#) [G2914](#)
- βλέποντα κατὰ λίβα καὶ κατὰ χῶρον.
madhep ing kidul-kilen lan ing ler-kilen.
[G0991](#) [G2596](#) [G3047](#) [G2532](#) [G2596](#) [G5566](#)

Nanging sarehne palabuhan iku ora kapenak dilereni ing mangsa atis, mulane wong-wong mau kang akeh padha sarujuk, manawa mbacutake laku lan mbudidaya bisane tekan ing kutha Feniks sarta banjur leren ana ing kono sajrone mangsa atis iku. Kutha Feniks iku sawijining palabuhane pulo Kreta, kang adhepe ngidul ngulon lan ngalor ngulon.

- 13 Ὑποπνεύσαντος δὲ νότου, δόξαντες τῆς προθέσεως κεκρατηκέναι,
Sasampunipun-semilir nanging kidul, ngira saking- ancas kasil,
[G5285](#) [G1161](#) [G3558](#) [G1380](#) [G3588](#) [G4286](#) [G2902](#)
- ἄραντες, ἄσσον παρελέγοντο τὴν Κρήτην.
jangkar-angkat, celak liwat ing- Kréta.
[G0142](#) [G0788](#) [G3881](#) [G3588](#) [G2914](#)

Ing nalika iku ana angin sumilir saka ing kidul, mulane wong-wong padha ngira, yen sedyane mesthi bakal kaleksanan. Banjur padha mbedhol jangkar lan layar mlipir cedhak banget karo pulo Kreta.

- 14 μετ' οὐ πολὺ δέ, ἔβαλεν κατ' αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικός,
 sasampunipun mboten dangu nanging, nempuh saking menika angin prahara,
[G3326](#) [G3756](#) [G4183](#) [G1161](#) [G0906](#) [G2596](#) [G0846](#) [G0417](#) [G5189](#)

ὁ καλούμενος Εὐρακύλων.
 ingkang- kasebat Éuroakilon.
[G3588](#) [G2564](#) [G2148](#)

Nanging ora antara suwe nuli ana prahara saka ing pulo iku, kang diarani angin "Lor-Wetan".

- 15 συναρπασθέντος δὲ τοῦ πλοίου, καὶ μὴ δυναμένου ἀντοφθαλεῖν
 kaseret nanging ing- prau, lan mboten saged madhep
[G4884](#) [G1161](#) [G3588](#) [G4143](#) [G2532](#) [G3361](#) [G1410](#) [G0503](#)

τῷ ἀνέμῳ, ἐπιδόντες ἐφερόμεθα.
 dhateng- angin, pasrah kita-kabeta.
[G3588](#) [G0417](#) [G1929](#) [G5342](#)

Praune kabuncang lan ora bisa nahan tumempuhing angin. Mulane aku kabeh banjur pasrah lan ngeli bae.

- 16 νησίον δέ τι ὑποδραμόντες, καλούμενον Καῦδα, ἰσχύσαμεν μόλις,
 pulo nanging satunggal liwat, kasebat Kauda, kita-saged rekèn,
[G3519](#) [G1161](#) [G5100](#) [G5295](#) [G2564](#) [G2802](#) [G2480](#) [G3433](#)

περικρατεῖς γενέσθαι τῆς σκάφης;
 kuwasa dados saking- sekoci;
[G4031](#) [G1096](#) [G3588](#) [G4627](#)

Wasana aku padha kentir tekan ing pasisiring pulo cilik kang aran Kauda; ana ing kono kalawan rekasa anggonku padha bisa nggondheli sekocining kapal.

- 17 ἦν ἄραντες, βοηθείαις ἐχρῶντο, ὑποζωννύντες τὸ πλοῖον. φοβούμενοί
 ingkang angkat, pitulungan ngangge, ngiket ing- prau. ajrih
[G3739](#) [G0142](#) [G0996](#) [G5530](#) [G5269](#) [G3588](#) [G4143](#) [G5399](#)

τε μὴ εἰς τὴν Σύρτιν ἐκπέσωσιν, χαλάσαντες τὸ σκεῦος,
 ugi sampun-ngantos dhateng ing- Sirtis kandasaken, ngedhunaken ing- jangkar,
[G5037](#) [G3361](#) [G1519](#) [G3588](#) [G4950](#) [G1601](#) [G5465](#) [G3588](#) [G4632](#)

οὕτως ἐφέροντο.
 mekaten kabeta.
[G3779](#) [G5342](#)

Bareng sekoci mau diunggahake ing kapal, wong-wong padha ngudi nulungi kapale srana digodhi. Sarehne sumelang manawa kapale bakal kandhas ing klabar Sirtis, layare nuli diudhunake lan banjur ngeli bae.

- 18 σφοδρῶς δὲ χειμαζομένων ἡμῶν, τῇ ἐξῆς ἐκβολὴν ἐποιοῦντο,
 sanget nanging kaombang-ambingaken kita, ing- kandhap mbucal nindakaken,
[G4971](#) [G1161](#) [G5492](#) [G1473](#) [G3588](#) [G1836](#) [G1546](#) [G4160](#)

Sarehne banget naggonku padha katempuh ing prahara, mulane esuke wong-wong padha wiwit mbuwangi momotaning kapal menyang ing sagara.

- 19 καὶ τῇ τρίτῃ, αὐτόχειρες τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου ἔρριψαν.
 lan ing- kaping-tiga, piyambak-tangan ing- prabot saking- prau mbucal.
[G2532](#) [G3588](#) [G5154](#) [G0849](#) [G3588](#) [G4631](#) [G3588](#) [G4143](#) [G4496](#)

Ing telung dinane padha mbuwangi pirantining kapal dhewe.

- 20 μήτε δὲ ἡλίου μήτε ἄστρον ἐπιφαινόντων ἐπὶ πλείονας ἡμέρας,
 mboten nanging srengenge mboten lintang katingal kangge kathah dinten,
[G3383](#) [G1161](#) [G2246](#) [G3383](#) [G0798](#) [G2014](#) [G1909](#) [G4119](#) [G2250](#)
- χειμῶνός τε οὐκ ὀλίγου ἐπικειμένου, λοιπὸν περιηρεῖτο ἐλπὶς
 prahara ugi mboten sakedhik nerak, lajeng kabucal pangajeng-ajeng
[G5494](#) [G5037](#) [G3756](#) [G3641](#) [G1945](#) [G3063](#) [G4014](#) [G1680](#)
- πᾶσα τοῦ, σῶζεσθαι ἡμᾶς.
 sedaya kangge- kaslamet kita.
[G3956](#) [G3588](#) [G4982](#) [G1473](#)

Bareng nganti sawatara dina srengenge utawa lintang-lintang ora katon sarta tansah kaancam ing angin prahara kang nggegirisi, aku kabeh wis ora duwe pangarep-arep yen bakal slamet.

- 21 Πολλῆς τε ἀσιτίας ὑπαρχούσης, τότε σταθεὶς ὁ Παῦλος ἐν
 Kathah ugi mboten-dhahar wonten, lajeng ngadeg sang- Paulus ing
[G4183](#) [G5037](#) [G0776](#) [G5225](#) [G5119](#) [G2476](#) [G3588](#) [G3972](#) [G1722](#)
- μέσω αὐτῶν, εἶπεν, Ἔδει μέν, ὃ ἄνδρες,
 tengah piyambakipun-sedayay, ngendika, Kedahipun mangka, dhuh para-tiyang-kakung,
[G3319](#) [G0846](#) [G3004](#) [G1163](#) [G3303](#) [G5599](#) [G0435](#)
- πειθαρχήσαντάς μοι, μὴ ἀνάγεσθαι ἀπὸ τῆς Κρήτης, κερδήσαι τε
 nurut kula, sampun-ngantos mangkat saking ing- Kréta, pikantuk ugi
[G3980](#) [G1473](#) [G3361](#) [G0321](#) [G0575](#) [G3588](#) [G2914](#) [G2770](#) [G5037](#)
- τὴν ὕβριν ταύτην, καὶ τὴν ζημίαν.
 ing- sangsara menika, lan ing- kapitunan.
[G3588](#) [G5196](#) [G3778](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2209](#)

Lan sarehne wong-wong wis suwe anggone padha ora mangan, Rasul Paulus tumuli jumeneng ana ing satengahe sarta ngandika: "Para sadherek, manawi sami ndhahar atur kula, supados boten mancal saking pulo Kreta, kita tamtu boten ngraosaken kasisahan saha boten kapitunan makaten punika!

- 22 καὶ τὰ νῦν, παραινῶ ὑμᾶς εὐθυμεῖν; ἀποβολὴ γὰρ
 lan ing- samenika, kula-mituturi panjenengan-sedayay kajem-manah; ical amargi
[G2532](#) [G3588](#) [G3568](#) [G3867](#) [G4771](#) [G2114](#) [G0580](#) [G1063](#)
- ψυχῆς οὐδεμία ἔσται ἔξ ὑμῶν, πλὴν τοῦ πλοίου.
 nyawa mboten-wonten badhé-wonten saking panjenengan-sedayay, kajawi ing- prau.
[G5590](#) [G3762](#) [G1510](#) [G1537](#) [G4771](#) [G4133](#) [G3588](#) [G4143](#)

Ewadene sapunika ing salebeting kasangsaran punika, keparenga kula ngaturi pamrayogi, sami kula aturi tatag kemawon ing salebeting panggali, amargi panunggilan panjenengan satunggal kemawon boten wonten ingkang badhe tiwas, kajawi namung baitanipun.

- 23 παρέστη γὰρ μοι ταύτη τῇ νυκτὶ τοῦ, Θεοῦ, οὗ εἰμι
 ngadeg amargi kula menika ing- dalu saking- Gusti-Allah, ingkang kula-wonten
[G3936](#) [G1063](#) [G1473](#) [G3778](#) [G3588](#) [G3571](#) [G3588](#) [G2316](#) [G3739](#) [G1510](#)
- [ἐγώ] ὃ καὶ λατρεύω, ἄγγελος,
 [kula] ingkang ugi kula-ngibadah, malékat,
[G1473](#) [G3739](#) [G2532](#) [G3000](#) [G0032](#)

Awit kala wau dalu wonten malaekating Allah, inggih punika Gusti Allah, ingkang kula sembah tuwin ingkang ndarbeni kula, jumeneng wonten ing sandhing kula

- 24 λέγων, Μὴ φοβοῦ, Παῦλε; Καίσαρί σε δεῖ παραστῆναι. καὶ
ngendika, Sampun ajrih, Paulus; Kaisar panjenengan kedah ngadhèp. lan
[G3004](#) [G3361](#) [G5399](#) [G3972](#) [G2541](#) [G4771](#) [G1163](#) [G3936](#) [G2532](#)
- ἰδοῦ, κεχάρισται σοὶ ὁ Θεὸς, πάντα τοὺς πλείοντας μετὰ
lah, diparingi panjenengan déning- Gusti-Allah, sedaya ingkang- layar sareng
[G3708](#) [G5483](#) [G4771](#) [G3588](#) [G2316](#) [G3956](#) [G3588](#) [G4126](#) [G3326](#)
- σοῦ.
panjenengan.
[G4771](#)

sarta ngandika: “Aja wedi, Paulus! Kowe kudu sowan marang ing ngarsane Sang Nata Agung lan sanyatane marga sih-rahmating Allah, kabeh wong kang bebarengan karo kowe ana ing prau iki bakal padha slamet, marga saka kowe.

- 25 διὸ εὐθυμεῖτε, ἄνδρες, πιστεύω γὰρ τῷ Θεῷ, ὅτι
mila kajem-manaha, para-tiyang-kakung, kula-pracaya amargi dhateng- Gusti-Allah, bilih
[G1352](#) [G2114](#) [G0435](#) [G4100](#) [G1063](#) [G3588](#) [G2316](#) [G3754](#)
- οὕτως ἔσται, καθ’ ὃν τρόπον λελάληταί μοι.
mekaten badhé-dados, kados ingkang cara dipunngendikakaken kula.
[G3779](#) [G1510](#) [G2596](#) [G3739](#) [G5158](#) [G2980](#) [G1473](#)

Milanipun dipun tatag kemawon panggali panjenengan, para sadherek! Awit kula pitados dhateng Gusti Allah, bilih sadaya tamtu badhe kalampahan, kados ingkang kapangandikakaken dhateng kula wau.

- 26 εἰς νῆσον δέ τινα, δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν.
dhateng pulo nanging satunggal, kedah kita kandas.
[G1519](#) [G3520](#) [G1161](#) [G5100](#) [G1163](#) [G1473](#) [G1601](#)

Ananging kula sadaya kedah ngandhasaken baita punika wonten ing salah satunggaling pulo.”

- 27 Ὡς δὲ τεσσαρεσκαίδεκάτη νύξ ἐγένετο, διαφερομένων ἡμῶν ἐν
Sasampunipun nanging kaping-sekawan-welas dalu dados, kabeta kita ing
[G5613](#) [G1161](#) [G5065](#) [G3571](#) [G1096](#) [G1308](#) [G1473](#) [G1722](#)
- τῷ Ἀδρία. κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς, ὑπενόουν οἱ ναῦται, προσάγειν
ing- Adria. ing tengah saking- dalu, ngira para- juru-layar, nyelaki
[G3588](#) [G0099](#) [G2596](#) [G3319](#) [G3588](#) [G3571](#) [G5282](#) [G3588](#) [G3492](#) [G4317](#)
- τινὰ αὐτοῖς χώραν,
satunggal piyambakipun-sedayu tanah,
[G5100](#) [G0846](#) [G5561](#)

Nalika ing bengine kang kaping patbelas aku kabeh isih terus diontang-antingake ana ing sagara Adria. Nanging bareng tengah wengi wong-wong prau padha krasa, yen wis cedhak karo dharatan.

- 28 καὶ βολίσαντες, εὔρον ὄργυιὰς εἴκοσι. βραχὺ δὲ διαστήσαντες, καὶ
lan duga, manggih depa kalih-dasa. sakedhik nanging mlampah, lan
[G2532](#) [G1001](#) [G2147](#) [G3712](#) [G1501](#) [G1024](#) [G1161](#) [G1339](#) [G2532](#)
- πάλιν βολίσαντες, εὔρον ὄργυιὰς δεκαπέντε.
malih duga, manggih depa gangsal-welas.
[G3825](#) [G1001](#) [G2147](#) [G3712](#) [G1178](#)

Banjur ngukur jerone nganggo bandhul jajagan, tinemu rong puluh dhepa. Bareng wis maju sawatara, nuli njajagi maneh, tinemu limalas dhepa.

29 φοβούμενοι τε μή που κατά τραχεῖς τόπους ἐκπέσωμεν,
 ajrih ugi sampun-ngantos ing-pundi-pundi ing wadas papan kandas,
[G5399](#) [G5037](#) [G3361](#) [G4225](#) [G2596](#) [G5138](#) [G5117](#) [G1601](#)

ἐκ πρύμνης ῥίψαντες ἀγκύρας τέσσαρας, ἠϋχοντο ἡμέραν γενέσθαι.
 saking wingking mbucal jangkar sekawan, ndonga siyang dados.
[G1537](#) [G4403](#) [G4496](#) [G0045](#) [G5064](#) [G2172](#) [G2250](#) [G1096](#)

| Sarehne aku kabeh sumelang, yen bakal kandhas ing salah sawijining parang, mulane wong-wong padha mbuwangi jangkar papat kang ana ing buritan sarta aku padha ngarep-arep, muga-muga enggal esuk.

30 Τῶν δὲ ναυτῶν, ζητούντων φυγεῖν ἐκ τοῦ πλοίου, καὶ
 Sareng- nanging juru-layar, ngudi mlayu saking ing- prau, lan
[G3588](#) [G1161](#) [G3492](#) [G2212](#) [G5343](#) [G1537](#) [G3588](#) [G4143](#) [G2532](#)

χαλασάντων τὴν σκάφην εἰς τὴν θάλασσαν, προφάσει ὡς ἐκ
 ngedhunaken ing- sekoci dhateng ing- seganten, alesan kados saking
[G5465](#) [G3588](#) [G4627](#) [G1519](#) [G3588](#) [G2281](#) [G4392](#) [G5613](#) [G1537](#)

πρώρης, ἀγκύρας μελλόντων ἐκτείνειν,
 ngajeng, jangkar badhé nguluraken,
[G4408](#) [G0045](#) [G3195](#) [G1614](#)

| Nanging wong-wong kapal padha sumedya minggat saka ing prau, sarta padha ngudhunake sekoci, rewa-rewa arep mbuwangi jangkar saka ing ngarep.

31 εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ ἑκατοντάρχη καὶ τοῖς στρατιώταις,
 ngendika sang- Paulus dhateng- pangageng-satus lan dhateng-para- prajurit,
[G3004](#) [G3588](#) [G3972](#) [G3588](#) [G1543](#) [G2532](#) [G3588](#) [G4757](#)

Ἐὰν μὴ οὔτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, ὑμεῖς
 Menawi mboten tiyang-menika tetep ing ing- prau, panjenengan-sedaya
[G1437](#) [G3361](#) [G3778](#) [G3306](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4143](#) [G4771](#)

σωθῆναι οὐ δύνασθε.
 kaslamet mboten saged.
[G4982](#) [G3756](#) [G1410](#)

| Mulane Rasul Paulus banjur matur marang opsir lan para prajurit: "Manawi tiyang-tiyang punika boten lestantun wonten ing baita, panjenengan sadaya boten badhe wilujeng."

32 τότε ἀπέκοψαν οἱ στρατιῶται τὰ σχοινία τῆς σκάφης, καὶ εἶασαν
 lajeng nugel para- prajurit ing- tali saking- sekoci, lan ngeculaken
[G5119](#) [G0609](#) [G3588](#) [G4757](#) [G3588](#) [G4979](#) [G3588](#) [G4627](#) [G2532](#) [G1439](#)

αὐτὴν ἐκπεσεῖν.
 menika dhawah.
[G0846](#) [G1601](#)

| Para prajurit banjur ngethoki talining sekoci, tumuli dicegurake.

33 Ἄχρι δὲ οὔ ἡμέρα ἤμελλεν γίνεσθαι, παρεκάλει ὁ Παῦλος
 Ngantos nanging wekdalipun siyang badhé dados, mituturi sang- Paulus
[G0891](#) [G1161](#) [G3739](#) [G2250](#) [G3195](#) [G1096](#) [G3870](#) [G3588](#) [G3972](#)

ἅπαντας, μεταλαβεῖν τροφῆς, λέγων, Τεσσαρεσκαίδεκάτην σήμερον ἡμέραν,
 sedaya, dhahar dhaharan, ngendika, Kaping-sekawan-welas dinten-menika dinten,
[G0537](#) [G3335](#) [G5160](#) [G3004](#) [G5065](#) [G4594](#) [G2250](#)

προσδοκῶντες ἄσιτοι διατελεῖτε, μηθὲν προσλαβόμενοι.
 ngentosí mboten-dhahar lajeng, mboten-wonten dhahar.
[G4328](#) [G0777](#) [G1300](#) [G3367](#) [G4355](#)

Bareng wis ngarepake raina, Rasul Paulus ngatag marang wong kabeh, padha dipurih mangan, pangandikane: "Sampun kawan welas dinten dangunipun anggen panjenengan sami ngantos-antos kemawon, nahan-nahanaken luwe boten dhahar punapa-punapa.

- 34 διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς μεταλαβεῖν τροφῆς, τοῦτο γὰρ πρὸς
 mila kula-mituturi panjenengan-sedaya dhahar dhaharan, menika amargi kangge
[G1352](#) [G3870](#) [G4771](#) [G3335](#) [G5160](#) [G3778](#) [G1063](#) [G4314](#)
- τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ὑπάρχει; οὐδενὸς γὰρ
 saking- panjenengan-sedaya kaslametan wonten; satunggal-kemawon-mboten amargi
[G3588](#) [G5212](#) [G4991](#) [G5225](#) [G3762](#) [G1063](#)
- ὑμῶν θριξ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἀπολεῖται.
 saking-panjenengan-sedaya rambut saking ing- sirah badhé-ical.
[G4771](#) [G2359](#) [G0575](#) [G3588](#) [G2776](#) [G0622](#)

Milanipun kula ngaturi pamraogi, sami karsaa dhahar rumiyin. Bab punika prelu kangge kawilujengan panjenengan. Ing antawis panjenengan boten wonten satunggal kemawon ingkang badhe kecalan rambut sanadyan namung saeler kemawon saking sirahipun."

- 35 εἶπας δὲ ταῦτα, καὶ λαβὼν ἄρτον, εὐχαρίστησεν τῷ
 ngendika nanging menika, lan mendhet roti, ngaturaken-panuwun dhateng-
[G3004](#) [G1161](#) [G3778](#) [G2532](#) [G2983](#) [G0740](#) [G2168](#) [G3588](#)
- Θεῷ ἐνώπιον πάντων, καὶ κλάσας, ἤρξατο ἐσθίειν,
 Gusti-Allah wonten-ngajeng sedaya, lan nyuwil, wiwit dhahar,
[G2316](#) [G1799](#) [G3956](#) [G2532](#) [G2806](#) [G0756](#) [G2068](#)

Sawise ngandika mangkono, panjenengane nuli mundhut roti, lan sawise saos sokur marang Gusti Allah ana ing ngarepe wong akeh, rotine banjur dicuwil-cuwil sarta wiwit dhahar.

- 36 εὐθυμοὶ δὲ γενόμενοι, πάντες καὶ αὐτοὶ προσελάβοντο τροφῆς.
 kajem-manah nanging dados, sedaya ugi piyambak dhahar dhaharan.
[G2115](#) [G1161](#) [G1096](#) [G3956](#) [G2532](#) [G0846](#) [G4355](#) [G5160](#)

Wong kabeh banjur padha lejar atine, lan iya banjur uga padha mangan.

- 37 ἡμεθα δὲ αἰ πᾶσαι ψυχὰι ἐν τῷ πλοίῳ, διακόσιαι ἑβδομήκοντα
 kita-wonten nanging ing- sedaya tiyang ing ing- prau, kalih-atus pitung-dasa
[G1510](#) [G1161](#) [G3588](#) [G3956](#) [G5590](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4143](#) [G1250](#) [G1440](#)
- ἔξ.
 nem.
[G1803](#)

Gunggungku kabeh kang ana ing kapal iku ana rong atus pitung puluh enem.

- 38 κορεσθέντες δὲ τροφῆς, ἐκούφιζον τὸ πλοῖον, ἐκβαλλόμενοι τὸν
 wareg nanging dhaharan, ngenteng-entengaken ing- prau, mbucal ing-
[G2880](#) [G1161](#) [G5160](#) [G2893](#) [G3588](#) [G4143](#) [G1544](#) [G3588](#)
- σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν.
 gandum dhateng ing- seganten.
[G4621](#) [G1519](#) [G3588](#) [G2281](#)

Sawise padha wareg, momotan gandum padha dibuwangi menyang ing sagara, supaya praune bisa entheng.

- 39 Ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον; κόλπον δέ
 Sareng nanging siyang dados, ing- tanah mboten terpang; teluk nanging
[G3753](#) [G1161](#) [G2250](#) [G1096](#) [G3588](#) [G1093](#) [G3756](#) [G1921](#) [G2859](#) [G1161](#)
- τινα κατενόουν, ἔχοντα αἰγιαλὸν, εἰς ὄν ἐβουλεύοντο, εἰ
 satunggal ningali, gadhah pesisir, dhateng ingkang rancang, menawi
[G5100](#) [G2657](#) [G2192](#) [G0123](#) [G1519](#) [G3739](#) [G1011](#) [G1487](#)
- δύναιντο ἐξῶσαι τὸ πλοῖον.
 saged ncerake ing- prau.
[G1410](#) [G1856](#) [G3588](#) [G4143](#)

Lan bareng wis awan, wong-wong padha ndeleng sawijining teluk kang pasisire warata. Sanadyan padha durung tau weruh dharatan ing kono, ewasamono banjur mutus sabisa-bisa arep ngandhasake praune ana ing kono.

- 40 καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες, εἶων εἰς τὴν θάλασσαν, ἅμα ἀνέντες
 lan ing- jangkar uwal, ucul dhateng ing- seganten, sareng ucul
[G2532](#) [G3588](#) [G0045](#) [G4014](#) [G1439](#) [G1519](#) [G3588](#) [G2281](#) [G0260](#) [G0447](#)
- τὰς ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων, καὶ ἐπάραντες τὸν ἀρτέμωνα τῆ
 ing- tali saking-para- kemèren, lan angkat ing- layar-ngajeng dhateng-
[G3588](#) [G2202](#) [G3588](#) [G4079](#) [G2532](#) [G1869](#) [G3588](#) [G0736](#) [G3588](#)
- πνεοῦση, κατεῖχον εἰς τὸν αἰγιαλόν.
 sumilir, madosi dhateng ing- pesisir.
[G4154](#) [G2722](#) [G1519](#) [G3588](#) [G0123](#)

Tali-talining jangkar dikethoki, jangkare padha ditinggal ana ing dhasaring sagara. Tali-tali kemudhi padha diuculi, banjur masang layar panampek, supaya angin bisa nyurung praune menyang ing pasisir.

- 41 περιπεσόντες δὲ εἰς τόπον διθάλασσον, ἐπέκειλαν τὴν ναῦν; καὶ
 nabrak nanging dhateng papan kalih-seganten, kandas ing- prau; lan
[G4045](#) [G1161](#) [G1519](#) [G5117](#) [G1337](#) [G2027](#) [G3588](#) [G3491](#) [G2532](#)
- ἢ μὲν πρῶρα ἐρείσασα, ἔμεινεν ἀσάλευτος. ἢ δὲ πρῦμα
 ing- mangka ngajeng kenceng, tetep mboten-obah. nanging- nanging wingking
[G3588](#) [G3303](#) [G4408](#) [G2043](#) [G3306](#) [G0761](#) [G3588](#) [G1161](#) [G4403](#)
- ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας [τῶν κυμάτων].
 dipécah déning saking- kekiyatan [saking-para- ombak].
[G3089](#) [G5259](#) [G3588](#) [G0970](#) [G3588](#) [G2949](#)

Nanging banjur nabrak klabar, temahan praune kandhas. Perangan kang ngarep ambles ora bisa obah, dene kang buri remuk marga saka panempuhing alun kang nggegirisi.

- 42 Τῶν δὲ στρατιωτῶν, βουλή ἐγένετο ἵνα τοὺς δεσμώτας
 Saking-para- nanging prajurit, rancangan dados supados para- tahanan
[G3588](#) [G1161](#) [G4757](#) [G1012](#) [G1096](#) [G2443](#) [G3588](#) [G1202](#)
- ἀποκτείνωσιν; μὴ τις ἐκκολυμβήσας διαφύγη.
 dipejah; sampun-ngantos sinten nglangi lolos.
[G0615](#) [G3361](#) [G5100](#) [G1579](#) [G1309](#)

Nalika samana para prajurit sedyane arep mateni pasakitan kabeh, supaya ora ana siji-sijia kang bisa minggat kalawan nglangi.

43	ὁ nanging- G3588	δὲ nanging G1161	ἑκατοντάρχης, pangageng-satus, G1543	βουλόμενος keréngin G1014	διασῶσαι nylametaken G1295	τὸν sang- G3588	Παῦλον, Paulus, G3972	ἐκώλυσεν menggak G2967
	αὐτοὺς riyambakipun-sedayu G0846	τοῦ saking- G3588	βουλήματος, rancangan, G1013	ἐκέλευσέν dhawuh G2753	τε ugi G5037	τοὺς para- G3588	δυναμένους ingkang-saged G1410	
	κολυμβᾶν, nglangi, G2860	ἀπορίψαντας anjlog G0641	πρώτους, rumiyin, G4413	ἐπὶ dhateng G1909	τὴν ing- G3588	γῆν daratan G1093	ἐξιέναι; medal; G1826	

Nanging opsire kapengin nggesangi Rasul Paulus. Mulane niyate para prajurit mau digagalake sarta prentah, supaya wong-wong kang bisa nglangi padha ndhisiki nyegur ing sagara lan munggah ing dharatan,

44	καὶ lan G2532	τοὺς para- G3588	λοιποὺς, sanèsipun, G3062	οὓς sawetawis G3739	μὲν mangka G3303	ἐπὶ ngangge G1909	σανίσιν, papan, G4548	οὓς sawetawis G3739	δὲ nanging G1161	
	ἐπὶ ngangge G1909	τινων menapa G5100	τῶν, saking- G3588	ἀπὸ saking G0575	τοῦ ing- G3588	πλοίου; prau; G4143	καὶ lan G2532	οὕτως mekaten G3779	ἐγένετο, dados, G1096	πάντας sedaya G3956
	διασωθῆναι kaslamet G1295	ἐπὶ dhateng G1909	τὴν ing- G3588	γῆν. daratan. G1093						

dene wong-wong liyane padha didhawuhi nusul kalawan migunakake blabag utawa pecahan-pecahan prau. Mangkono dadine wong kabeh mau padha bisa munggah ing dharatan kanthi slamet.